

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Dnro K2026-25
3.6.2026

Lausuntopyyntö: U 33/2026 vp, asiantuntijakuuleminen lakivaliokunnassa 4.6.2026

U 33/2026 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI 28. YHTIÖOIKEUDELLISESTA KEHYKSESTÄ (EU INC.)

Suomen Asianajajat kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle liittyen ehdotukseen asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä ja erityisesti sen maksukyvyttömyysoikeutta koskevista ehdotuksista ("asetusehdotus").

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia.

Pyydettyä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

YLEISTÄ

Tämä lausunto koskee ainoastaan asetusehdotuksen 10 lukua, joka sisältää säännökset yksinkertaistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä sellaisille EU-osakeyhtiöille, jotka ovat myös innovatiivisia startup-yrityksiä.

Purkaminen ja konkurssi (10 luku)

Suomen Asianajajat pitää asetusehdotuksessa kuvattua ehdotusta yksinkertaistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä toteuttamiskelvottomana.

Suomen Asianajajat katsoo vastaavasti kuin valtioneuvosto, että kyseessä on olennaisilta osiltaan sama ehdotus kuin se, jota komissio ehdotti mikroyrityksille jo osana niin sanottua toista maksukyvyttömyysdirektiiviä (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2026/799 maksukyvyttömyyslainsäädännön tiettyjen osa-alueiden yhdenmukaistamisesta) ja joka toteuttamiskelvottomana poistettiin kyseisestä ehdotuksesta.

Suomen Asianajajat katsoo, että ehdotuksen 88 artiklassa ja komission suosituksessa (C (2026) 1800 final) käytetty innovatiivisen startup-yrityksen määritelmä on epäselvä. Määritelmää ei ole asetusehdotuksessa vaan se perustuu erilliseen komission suositukseen. Suosituksen mukainen määritelmä vaikeuttaisi todennäköisesti EU-osakeyhtiöiden omaa arviota siitä, ovatko ne innovatiivisia startup-yrityksiä määritelmän mukaisesti ja voivatko ne näin ollen kuulua yksinkertaistetun menettelyn piiriin. Lisäksi Suomen Asianajajat katsoo, että näin epäselvällä määritelmällä myös tuomioistuinten työmäärää kasvatetaan, kun menettelyn aloittamisesta päätettäessä jouduttaisiin arvioimaan neljää eri harkintaseikkaa.

Suomen Asianajajat pitää täysin toteuttamiskelvottomana ehdotusta, että pesänhoitajan ja selvittäjän tehtävät siirtyisivät velkojen tai velallisen vaatimuksesta insolvenssioikeuteen erikoistuneilta asianajajilta ja muilta toimijoilta velalliselle 90 artiklassa esitetysti. Edellytyksenä olisi pelkästään, että velallinen osoittaa, että sillä on ajantasainen tase ja että se on toimittanut viimeisimmän tilinpäätöksen viranomaisille. Yhden innovatiivisen startup-yrityksen määritelmässä olevan kriteerin mukaan yhtiöllä saa olla enintään 100 työntekijää ja vuosittainen liikevaihto tai taseen loppusumma saa olla enintään 10 miljoonaa euroa. Tämän kokoisten yhtiöiden konkurssin hoitaminen vaatii erityisosaamista esimerkiksi työntekijöiden saatavien ja mahdollisen palkkaturvan selvittämisessä, vakuuksien läpikäynnissä tai velkojen valvontojen ja saatavien maksunsaantijärjestyksen osalta ratkaisemisessa.

Suomen Asianajajat katsoo, että esitetty malli saattaisi myös heikentää konkurssimenettelyihin liittyvän talousrikollisuuden selvittämistä ja osaltaan lisätä väärinkäytösten mahdollisuutta. Ehdotetussa mahdollisessa velallisivetoisessa yksinkertaistetussa menettelyssä rikokset jäisivät todennäköisesti suurimmaksi osaksi selvittämättä, jolloin rikoksentehtäjiä ei saada toimistaan vastuuseen ja velkojille aiheutuu edelleen vahinkoa. Ehdotus ei sisällä mitään mekanismeja velallisen kirjanpidon tutkimiseksi ja rikosperusteiden selvittämiseksi.

Asetusehdotuksesta jää epäselväksi, miten menettely toimisi käytännössä ja miten velkojen oikeudet turvattaisiin ilman selvittäjää tai pesänhoitajaa, kun velallinen saisi pitää omaisuuden hallinnassaan ja jatkaa liiketoimintaansa menettelyn alkamisesta huolimatta. Lisäksi menettelyn aloittamiselle ei olisi asetusehdotuksen mukaan varsinaisia esteitä. Kansallisessa lainsäädännössä esimerkiksi laki yrityksen saneerauksesta sisältää esteperusteita, joiden tarkoituksena on suojata velkojia ilmeisiltä väärinkäytöksiltä. Samoin kansallisessa konkurssimenettelyssä pesänhoitajalla on keskeinen rooli sen arvioimisessa, onko velallisen konkurssia edeltävässä toiminnassa erityistä selvitustarvetta, minkä lisäksi pesänhoitajalla on lakiin perustuva velvoite tehdä rikosraportti ilmoitus poliisille. Ilman pesänhoitajaa tai selvittäjää talousrikokset jäisivät todennäköisesti selvittämättä. Tämä olisi selkeässä ristiriidassa harmaan talouden torjunnan tavoitteiden kanssa.

Suomen Asianajajat katsoo, että asetusehdotuksen 10 luvun mukaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä velkojen asema on heikompi kuin suomalaisissa maksukyvyttömyysmenettelyissä. Tämä johtuu edellä pesänhoitajasta ja menettelyn aloittamisen edellytyksistä todetun lisäksi siitä, että Suomessa velkojat päättävät yhtiön omaisuuden myymisestä konkurssissa ns. velkoja-autonomian periaatteen mukaisesti. Ehdotuksen mukaan pesänhoitaja vain informoisi myynnistä velkojia tai velallinen myisi omaisuuden itse.

Suomen Asianajajat katsoo, että asetusehdotuksen 97 artiklassa esitetty sähköinen kansallinen huutokauppajärjestelmä ei ainakaan Suomen osalta olisi kannattava. Merkittävästi hyödyllisempää olisi rakentaa yhteinen EU-tasoinen huutokauppajärjestelmä, jolloin myös konkurssiin asetetun omaisuuden myyntimarkkinat olisivat laajemat.

Suomen Asianajajat toteaa lopuksi, että asetusehdotuksen lisäksi on tarkoitus soveltaa kansallista lainsäädäntöä niiltä osin kuin asetusehdotuksessa ei asioista säädetä. Asetus puolestaan on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä eikä jätä harkintavaltaa implementoinnille. Kansallisen lainsäädännön ja asetuksen yhteensovittaminen aiheuttanee ongelmia käytännössä, minkä lisäksi se johtaa siihen, että eri maiden menettelyt eroavat toisistaan ja voivat johtaa ”oikeuspaikkakeinotteluun” (*forum shopping*).

Yhteenvetona Suomen Asianajajat katsoo, että asetusehdotuksen 10 luvun sääntelyllä heikennetään Suomen nykyisiä tehokkaita ja toimivia menettelyitä.

Helsingissä 3. päivänä kesäkuuta 2026

SUOMEN ASIANAJAJAT

Niko Jakobsson
Pääsihteeri

LAATI

Asianajaja Pauliina Tenhunen, Helsinki

Suomen Asianajajien lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 150 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu insolvenssioikeuden asiantuntijaryhmässä.